

Ministerul Educației al Republicii Moldova

**PROGRAMUL NAȚIONAL
PENTRU ÎMBUNĂȚIREA CALITĂȚII ÎNVĂȚĂRII LIMBII ROMÂNE
ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÎNT GENERAL CU INSTRUIRE ÎN LIMBILE
MINORITĂȚILOR NAȚIONALE
2016-2020**

2015

CUPRINS

INTRODUCERE.....	3
I. ANALIZA SITUAȚIEI PE DOMENIILE DE INTERVENȚIE. IDENTIFICAREA PROBLEMELOR.....	4
1. PROBLEME VIZÎND ÎNVĂȚAREA LIMBII ROMÂNE ÎN INSTITUȚIILE DE EDUCAȚIE TIMPURIE	4
2. PROBLEME PRIVIND CALITATEA PROCESULUI DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE A LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE CA DISCIPLINĂ ȘCOLARĂ.....	4
3. INTEGRAREA SOCIOLINGVISTICĂ A ELEVILOR ALOLINGVI. FORMAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE ALE ELEVILOR PRIN EXTINDEREA NUMĂRULUI DE DISCIPLINE PREDATE ÎN LIMBA ROMÂNĂ.....	9
4. PROBLEME PRIVIND NECESITATEA EXTINDERII MEDIULUI DE COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ PENTRU ELEVII ALOLINGVI.....	13
5. CREȘTEREA OPORTUNITĂȚILOR PROFESIONALE PENTRU CADRELE DIDACTICE ALOLINGVE (PROFESORI DE ALTE DISCIPLINE) PRIN INTERMEDIUL FORMĂRII COMPETENȚELOR DE COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ.....	14
II. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PROGRAMULUI	14
III. OBIECTIVELE GENERALE ȘI OBIECTIVELE SPECIFICE. ACȚIUNI PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR.....	15
Obiectiv general 1. Promovarea și implementarea modelelor eficiente de învățare a limbii române în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale.	15
Obiectiv general 2. Îmbunătățirea calității procesului de predare-învățare-evaluare la disciplina Limba și literatura română în învățământul primar, gimnazial și liceal.....	15
Obiectiv general 3. Facilitarea integrării sociolingvistice a elevilor alolingvi prin studierea unor discipline școlare în limba română.	16
Obiectiv general 4: Extinderea mediului lingvistic de comunicare în limba română prin activități extrașcolare.....	18
Obiectiv general 5. Creșterea oportunităților profesionale pentru cadrele didactice alolingve (profesori de alte discipline) prin intermediul formării competențelor de comunicare în limba română.....	18
IV. REZULTATE SCONTATE. INDICATORI DE PROGRES ȘI PERFORMANȚĂ	18
V. ETAPELE ȘI TERMENELE DE IMPLEMENTARE.....	19
VI. INSTITUȚIILE RESPONSABILE PENTRU IMPLEMENTARE.....	19
VII. ESTIMAREA GENERALĂ A COSTURILOR.....	20
VIII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI. PROCEDURI DE RAPORTARE	20
ANEXA 1. PLANUL DE ACȚIUNI.....	21

INTRODUCERE

Programul Național pentru îmbunătățirea calității învățării limbii române în instituțiile de învățământ general cu instruire în limbile minorităților naționale (2016-2020), numit în continuare **Programul**, este un document de planificare strategică a studiului instituționalizat al limbii de stat, care stabilește obiective pe termen mediu, urmînd a fi atinse prin promovarea politicii statului pentru integrarea socio-lingvistică a elevilor alolingvi și crearea de șanse egale pentru inserție socială, realizare personală și profesională.

Programul a fost elaborat în conformitate cu prevederile Codului educației al Republicii Moldova, Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”, documentelor europene din domeniu (Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi, Consiliul Europei, 2001) și documentelor de politici curriculare în vigoare. Au fost utilizate datele studiului Probleme de predare a limbilor în școlile alolingve din Republica Moldova: o analiză de necesități, realizat în anul 2009 de Centrul Educațional Pro Didactica în parteneriat cu Înalțul Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE.

Prezentul document descrie situația actuală în domeniu și definește problemele existente, obiectivele și acțiunile necesare pentru rezolvarea problemelor, stabilind responsabilitățile actorilor sistemului educațional, în vederea îmbunătățirii studiului limbii și literaturii române în instituțiile de învățământ general.

În conformitate cu prevederile Codului educației al Republicii Moldova, în ariile locuite tradițional sau în număr substanțial de persoanele care aparțin minorităților naționale, dacă există o cerere suficientă, statul trebuie să asigure, în limita posibilităților sistemului educațional, condiții corespunzătoare pentru a învăța limba lor minoritară ori de a primi o educație în această limbă la nivelul învățământului obligatoriu. În același timp, studierea limbii române este obligatorie în toate instituțiile de învățământ de orice nivel și este reglementată de standardele educaționale de stat. Statul asigură condițiile necesare pentru studierea limbii române în toate instituțiile de învățământ, inclusiv prin creșterea ponderii disciplinelor studiate în limba română în instituțiile de învățământ general cu altă limbă de predare

Cunoașterea insuficientă de către elevii alolingvi a limbii române în calitate de limbă de stat creează dificultăți pentru o integrare socială eficientă a lor, deoarece acest factor de coeziune socială este unul dintre factorii esențiali care oferă posibilitatea de a se realiza plener în calitate de cetățeni responsabili ai statului, în condiții echitabile pentru toși cetățenii. Inițierea Programului are drept scop asigurarea condițiilor necesare pentru învățarea eficientă a limbii de stat în toate instituțiile de învățământ general.

În mod expres, Programul va contribui la realizarea Obiectivului specific 1.9 al Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”. Acest obiectiv prevede **asigurarea condițiilor favorabile integrării sociolingvistice a reprezentanților minorităților etnice și a persoanelor migrante** și vizează câteva acțiuni prioritare:

1.9.1. Elaborarea și implementarea Programului național și planului de acțiuni pentru îmbunătățirea calității procesului de învățare a limbii române în instituțiile cu predare în limbile minorităților naționale.

1.9.2. Modernizarea procesului de predare a limbii și literaturii române în școlile cu predare în limbile minorităților naționale prin racordarea la prevederile Cadrului European de Referință pentru Limbi.

1.9.3. Sprijinirea integrării sociolingvistice a elevilor alolingvi prin extinderea numărului de discipline școlare studiate în limba română.

I. ANALIZA SITUAȚIEI PE DOMENIILE DE INTERVENȚIE. IDENTIFICAREA PROBLEMELOR

1. PROBLEME VIZÎND ÎNVĂȚAREA LIMBII ROMÂNE ÎN INSTITUȚIILE DE EDUCAȚIE TIMPURIE

1.1. Cadrul normativ

La etapa actuală, în republică activează 214 grădinițe cu un contingent de circa 26150 de copii alolingvi. Doar 3% beneficiază de activități în limba română, ceilalți copii studiază limba ulterior, la școală, începând cu clasa I. Situația existentă îi dezavantajează pe copii, or, această etapă, în opinia multor specialiști, este una favorabilă pentru studierea unei limbi nonmaterne.

Necesitatea studierii limbii române de la vârsta preșcolară devine tot mai importantă, deoarece o bună cunoaștere a limbii oficiale de către copiii alolingvi le-ar da posibilitatea să-și continue studiile în limba de stat și, ulterior, să se integreze profesional în mod eficient. Introducerea unui studiu oral obligatoriu în grupele pregătitoare din instituțiile de educație timpurie ar facilita mult însușirea limbii române. În acest scop poate fi aplicată experiența de succes a multor țări: modelele organizaționale, metodologiile, dar și sistemul de salarizare al cadrelor didactice.

Prin Codul educației, cadrul legal prevede asigurarea de către stat a condițiilor necesare pentru studierea limbii române în toate instituțiile de învățământ. Se impune ajustarea cadrului normativ pentru a facilita **învățarea limbii române începând cu grupele pregătitoare din instituțiile de educație timpurie** și completarea acestuia cu prevederile de rigoare care ar permite desfășurarea adecvată a procesului de promovare a modelelor eficiente de învățare a limbii române în grădinițe.

1.2. Asigurarea didactică și metodică a procesului de învățare a limbii române la etapa educației timpurii

Instituțiile preșcolare care oferă copiilor alolingvi posibilitatea de învățare a limbii române utilizează diverse abordări de învățare și diverse materiale didactice. Este necesar să se efectueze un **studiu** al experienței acestora, pentru încorporarea într-o **abordare conceptuală și metodologică unică**. Pentru asigurarea unui proces calitativ de învățare a limbii de stat în grădinițe, este necesară **asigurarea pregătirii cadrelor didactice în vederea stăpînirii didacticii unei limbi nonmaterne la etapa studiului oral în grupele pregătitoare**, precum și **elaborarea materialelor didactice și metodologice necesare (fișe didactice, materiale audio și video, ghiduri metodologice etc.)**.

2. PROBLEME PRIVIND CALITATEA PROCESULUI DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE A LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE CA DISCIPLINĂ ȘCOLARĂ

2.1. Modernizarea documentelor de politici educaționale în vederea racordării procesului de învățare a limbii române la tendințele europene în domeniu

Procesul de învățare a limbii și a literaturii române se realizează actualmente în 265 de instituții cu instruire în limbile minorităților naționale, în temeiul documentelor reglatoare în vigoare:

- 1) *Concepția didactică a disciplinei limba și literatura română pentru elevii alolingvi* (aprobată prin Hotărîrea Colegiului Ministerului Învățămîntului nr.17 din 21.11.95);
- 2) *Standardele de eficiență a învățării la limba și literatura română* (aprobat prin ordinul ministrului educației nr. 1001 din 23 decembrie 2011);
- 3) *Panurile-cadru* aprobate actualmente pentru fiecare an de studii de către Ministerul Educației;

4) *Curriculumul modernizat la limba și literatura română pentru învățământul primar, gimnazial și liceal*, ediția 2010 (aprobat prin ordinul ME nr. 331 din 12.05.2010).

Deși asigurarea didactică a disciplinei este destul de bună, nivelul de stăpânire a limbii române a elevilor alolingvi este insuficient, iar în procesul de învățare a limbii române se atestă diverse probleme:

- insuficiența abordării funcționale în ceea ce privește selectarea competențelor urmărite și a conținuturilor învățării;
- axare prea mare pe studiul literaturii în detrimentul comunicării;
- profesori cu pregătire insuficientă (cunoașterea slabă a limbii române; formare inițială și continuă insuficiente);
- lipsa motivației elevilor;
- angajarea în câmpul muncii indiferent de nivelul de cunoaștere al limbii române etc.

În scopul îmbunătățirii calității procesului de învățare a limbii române, este necesară ajustarea cadrului legal și normativ în vederea optimizării rigorilor pentru angajarea persoanelor în câmpul muncii, avînd dovada nivelului de cunoaștere necesar al limbii române și pentru sporirea calității formării inițiale a profesorilor.

Proiectele în scopul ameliorării procesului de predare a limbii de stat, implementate de diverse organizații neguvernamentale cu sprijinul financiar oferit de Fundația SOROS Moldova, USAID, ÎCNM al OSCE, Consiliul European, Fundația Olandeză CORDAID ș.a. au facilitat cercetarea problemei, precum și formarea continuă a profesorilor și elaborarea auxiliarelor didactice, crearea unor centre metodice zonale, dotarea bibliotecilor școlare din instituțiile respective cu dicționare, materiale didactice și echipamente. Aceste acțiuni au revoluționat din punct de vedere didactic procesul de învățare a limbii române de către elevii alolingvi, stimulînd motivația populației școlare și facilitînd activitatea cadrelor didactice.

Cu toate acestea, imperfecțiunea politicilor educaționale în domeniu, precum și cadrul normativ depășit nu asigură plenar condițiile necesare de studiere a limbii și literaturii române. Este necesară, în acest context, corelarea documentelor de politici educaționale existente cu prevederile Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL).

Concepția didactică a disciplinei limba și literatura română pentru alolingvi

Elaborarea unei **noi Concepții didactice** a disciplinei *Limba și literatura română pentru instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale*, **corelată cu Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi** va permite modernizarea documentelor de politici educaționale, lucru care va spori calitatea procesului de învățare a limbii române

Standardele educaționale

În anul 2011-2012 au fost elaborate Standardele de eficiență a învățării, document care reglementează finalitățile studierii limbii și literaturii române pentru elevii alolingvi. Documentul reprezintă un punct de referință în organizarea și proiectarea activităților educaționale. Deși în ultimii 20 de ani s-au întreprins pași concreți pentru ameliorarea cunoașterii limbii de stat de către toți cetățenii țării, situația rămîne a fi complexă. După 9 sau 12 ani de școlaritate și studiere a limbii române, susținînd „cu succes” probele de evaluare, o bună parte dintre absolvenți nu au competențe reale de comunicare curentă și nu sînt pregătiți din punct de vedere lingvistic pentru inserția socială. Ca și document normativ, Standardele sînt cel mai aproape de conceptul modern promovat prin CECRL. Este necesară o **actualizare** a lor și aplicarea lor adecvată în procesul de predare-învățare-evaluare.

Curriculumul școlar. Valori și atitudini. Competențe. Conținuturi

Valori și atitudini

Analiza Curriculumului în vigoare în vederea sincronizării /corelării cu valorile fundamentale, naționale și europene a demonstrat că sistemul de valori identificat în curriculumul gimnazial și liceal (ediția 2010) la disciplina *limba și literatura română* (componentele esențiale) asigură crearea reală a premiselor pentru formarea/dezvoltarea competențelor comunicativ-lingvistice. Valorile oferite de curriculum contribuie la formarea elevilor ca cetățeni activi ai societății, Europei, ca indivizi independenți, conștienți, productivi, creativi etc. în acțiunile lor, pentru a deveni responsabili și cooperanți în relațiile cu alte persoane, acceptând diferențele fiecăruia, dar, în primul rând, dezvoltarea competenței de comunicare în limba română **prin valori și pentru valori**.

Odată formată, competența devine ea însăși o valoare individuală, colectivă, națională și europeană, deoarece cunoașterea unei limbi nonmaterne (în cazul dat, limba oficială a statului) constituie și una din **competențele-cheie** europene. Un loc aparte revine conceptelor despre *identitate* și *interculturalitate*, incluse în aria tematică a conținuturilor educaționale încă la etapa claselor primare.

Cu toate acestea, inventarierea curriculumului a stabilit un anumit deficit la nivel de conținuturi cu referire la valorile europene: *asigurarea păcii, democrația, multilingvismul, libertatea de exprimare, libertatea de circulație, pluralismul de opinii, apărarea drepturilor omului, spiritul civic, cooperarea, transparența, echitatea, toleranța* etc. care sînt doar **parțial reflectate în curriculum**. Urmează ca conceptorii de curriculum să ia în considerare neajunsurile identificate și să completeze componenta *Conținuturi educaționale* cu unități de conținut care să acopere și aspectul *valori europene*.

Competențe

La etapa următoare de perfecționare a documentelor curriculare, este necesară racordarea la *Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi* (CECRL), document care stă la baza însușirii limbilor nonmaterne / străine în țările Uniunii Europene. Alinierea la documentul european presupune și **redimensionarea curriculumului în sensul structurării competențelor în corespundere cu nivelurile descrise în CECRL**. Curriculumul actualizat trebuie să se axeze pe asigurarea formării competențelor necesare pentru comunicare eficientă și integrare sociolingvistică și profesională a cetățenilor alolingvi. Se impune revederea modalităților de structurare a studiului disciplinei *Limba și literatura română*. **Studiul literaturii poate fi abordat eficient doar în clasele liceale**, atunci cînd elevii au competențe de comunicare care să le permită acest lucru.

Conținuturi

Se impune **modernizarea conținuturilor** la disciplină, în vederea asigurării **relevanței** pentru interesele copiilor și adolescenților de astăzi, pentru perspectivele lor de dezvoltare personală, socială și profesională în calitate de cetățeni activi ai Republicii Moldova.

2.2. Eficientizarea sistemului de evaluare a competențelor de comunicare ale elevilor în corespundere cu CECRL

Tendința spre o apreciere obiectivă și echitabilă a introdus testul unic (în scris) care constituie o etapă importantă în evaluarea finală, dar care se dovedește a fi insuficient pentru evaluarea reală a

competențelor elevilor. **Diversificarea instrumentelor de evaluare, inclusiv a celor de evaluare orală**, în contexte autentice de comunicare, racordarea lor la nivelurile de competențe stabilite în CECRL va permite creșterea performanțelor elevilor la limba și literatura română.

2.3. Asigurarea procesului educațional cu manuale și materiale didactice și metodologice elaborate în baza standardelor și curriculumului modernizat

În perioada de după 1989, interesul societății pentru studierea limbii române a sporit considerabil. Predarea limbii române în învățământul preuniversitar, cu toate schimbările de atitudine, a reclamat atenția mai multor proiecte internaționale, contribuind la redactarea unei noi generații de manuale, fiind elaborat și editat întreg setul de manuale și materiale didactice (ghiduri, fișe didactice, caiete etc.) de către autori și edituri cu experiență în domeniu.

Manualele în vigoare de limba și literatura română (cl. I-XII) sînt conforme prevederilor curriculare și oferă situații de învățare reale, adecvate pentru formarea competenței de comunicare. Odată însă cu modernizarea curriculară, se va impune și elaborarea unei noi generații de manuale. Sporirea calității însușirii limbii române se poate obține prin asigurarea disciplinei la nivel de elaborări alternative (lucrări didactice în format electronic; fișe didactice de evaluare conforme CECRL; materiale practice pentru evaluarea curentă, în special cea orală; înregistrări audio/ video și alte auxiliare didactice

Una dintre verigile slabe ale procesului educațional sînt bibliotecile școlare care nu dispun sau dispun parțial de literatură conform curriculumului (literatură artistică, texte literare și nonliterare), dicționare explicative, de sinonime și antonime, bilingve, tehnică necesară (proiector, computer) etc.

2.4. Modernizarea programelor de formare inițială a cadrelor didactice

O componentă esențială în procesul de formare a competenței de comunicare a elevilor aolingvi este asigurarea cu cadre didactice calificate. Potențialul uman antrenat în predarea limbii române este divers. Nu toți profesorii au o pregătire adecvată, studii filologice sau specialitatea *profesor de limba și literatura română (nonmaternă)*. Unii sînt profesori de limba rusă (nonmaternă), spaniolă, engleză, franceză etc., adică *parțial* sînt pregătiți pentru a preda, cunoscînd didactica învățării unei limbi nonmaterne, dar nu au pregătirea necesară la capitolul limba română. În mediul rural, în calitate de profesori sînt și cîteva persoane care cunosc româna ca vorbitori nativi, dar nu au studiile pedagogice și filologice necesare.

O statistică relevantă în acest sens se poate extrage din baza de date a Ministerului Educației, actualizată anual. Figurile 1-3 prezintă datele pentru anul de studii 2014-2015: în instituțiile de învățământ preuniversitar activează 962 de profesori, dintre care 53 - tineri specialiști, 164 – pensionari. Posturi vacante - 5. Cca 745 de profesori au în medie peste 17 ani de activitate în calitate de profesor de limba și literatura română.

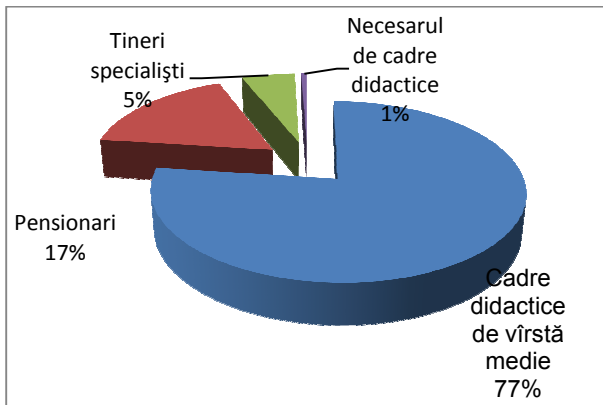

Figura 1. Vârsta cadrelor didactice

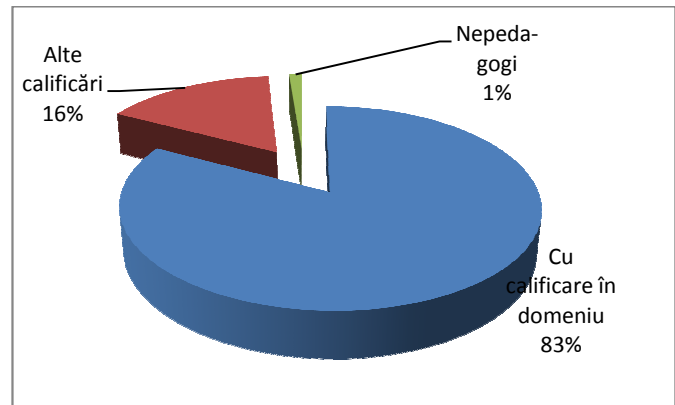

Figura 2. Calificarea profesorilor conform diplomei

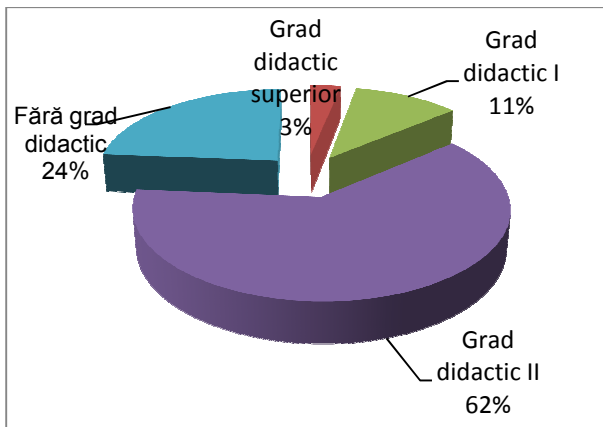

Figura 3. Gradul didactic deținut de profesori

Conform statisticilor, doar 29 de profesori (3%) au gradul didactic superior; 105 profesori (11%) – gradul didactic I, 600 profesori (62%) - gradul didactic II, iar 228 profesori (24%) sînt fără grad didactic.

Formarea inițială a cadrelor didactice se realizează la șase instituții de învățămînt superior: Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți, Universitatea de Stat din Chișinău, Universitatea de Stat din Cahul, Universitatea de Stat din Comrat, Universitatea de Stat din Taraclia. În cinci instituții formarea inițială se realizează doar la o singură specialitate (USM, USB - *Limba și literatura rusă și limba română*; USC, UST - *Limba și literatura română și limba engleză* (alolingvi), iar la UPS "Ion Creangă" - la 3 specialități: *Limba și literatura română și engleză* (alolingvi); *Limba și literatura română și rusă* (alolingvi); *Limba și literatura română și bulgară* (alolingvi). Numărul de studenți în aceste grupe este nesemnificativ, iar angajarea în câmpul muncii după absolvire este sub nivel.

Se constată faptul că nu există un cadru referențial comun de instruire lingvistică și de specialitate pentru toate instituțiile implicate în procesul de pregătire inițială a profesorilor, nu există o metodologie unică de pregătire a profesorilor. Instituțiile nu dispun de programe de formare inițială specializate pentru etapele preșcolară, primară și pentru predarea disciplinelor nonlingvistice în limba română. Este necesară crearea unui Cadru de referință comun pentru toate instituțiile de învățămînt superior.

Problemele stringente ce urmează a fi soluționate vizează perfecționarea specialiștilor universitari în domeniul metodicii predării LLR2; diversificarea oportunităților de formare pentru profesorii

universitari; recalificarea acestora prin stagii de formare cu participarea experților internaționali; actualizarea cursurilor ce țin de didactica limbii și literaturii române în învățământul superior.

2.5. Modernizarea programelor de formare continuă a cadrelor didactice în vederea racordării la CECRL

Un capitol aparte în eficientizarea procesului de predare a limbii române este formarea continuă a cadrelor didactice. Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", Universitatea de Stat "Aleco Russo" din Bălți și Institutul de Științe ale Educației oferă programe complexe de formare continuă în domeniul limbii române ca limbă nonmaternă. Alte centre de formare profesională precum Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat din Comrat, Centrul Educațional Pro Didactica, ANTEM ș.a. pun la dispoziția profesorilor programe conexe, pe diferite dimensiuni, funcție de nevoile de formare ale cadrelor didactice. S-a constatat că 78% de profesori și-au perfecționat măiestria didactică la instituțiile menționate, iar 14% de profesori au beneficiat de cursuri peste hotare (România. 8% dintre pedagogi nu au participat la stagii de formare continuă.

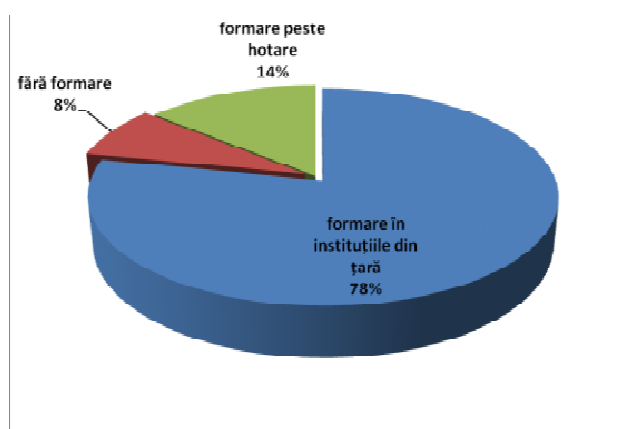

Figura 4. Formarea continuă a cadrelor didactice

Analiza situației demonstrează că **potențialul formatorilor** nu întotdeauna poate face față nevoilor de instruire continuă a cadrelor didactice. Programele de formare continuă uneori le repetă întocmai pe cele de formare inițială, nu se explică esența documentelor reglatorii, nu se folosesc instrumente eficiente de aplicare a acestora, nu se ia în considerare specificul activităților la clasă. Cu anumite excepții, nu se aplică forme eficiente, utile și moderne de evaluare a competențelor profesionale ale profesorilor la finele stagiilor de formare; există programe de formare care se axează pe recalificarea / formarea continuă a cadrelor didactice la disciplina limba și literatura română, dar nu și pe formarea cadrelor didactice la disciplinele nonlingvistice; nu există programe de formare inițială și continuă specializate pentru profesorii care predau la etapele preșcolară și primară; nu există oferte calitative de instruire la distanță. Soluționarea nevoilor de formare solicită implementarea unui **nou concept pentru programele de formare continuă** a cadrelor didactice.

3. INTEGRAREA SOCIOLINGVISTICĂ A ELEVILOR ALOLINGVI. FORMAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE ALE ELEVILOR PRIN EXTINDEREA NUMĂRULUI DE DISCIPLINE PREDATE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

3.1. Asigurarea cadrului legal, normativ și de politici care să faciliteze extinderea ariei de utilizare a limbii române, inclusiv prin predarea altor discipline în limba română

Nevoia de integrare sociolingvistică a elevilor este evidentă. Studiile realizate (CE Pro Didactica, OSCE) în domeniu scot în evidență faptul că mediul de aplicare (mediul de comunicare în limba

română în afara orelor) este un factor important, adesea neglijat. Aproape jumătate dintre elevi utilizează adesea limba română pentru a citi ziare și reviste; literatură artistică; a asculta radioul; a se uita la televizor; a discuta cu vecinii, prietenii; a căuta informații pe Internet; a participa la activități extracurriculare la limba română. Informația ar fi optimistă, dacă nu ar exista, în sondaj, în opoziție cu adesea, opțiunea niciodată. Astfel, 50,4 % dintre elevii chestionați nu citesc niciodată ziare în limba română, 34,1 % (!) niciodată nu vorbesc româna în comunitate, cu vecinii, prietenii etc.

Experiența europeană dispune de suficiente modele de predare-învățare-evaluare a limbilor oficiale ale statelor. Există diferite modalități de succes pentru a îmbina studierea limbii oficiale cu cea a minorității în cadrul sistemului de învățământ:

- limba minorității poate fi utilizată ca limbă de instruire pentru toate disciplinele, fiind obligatorie studierea limbii oficiale;
- limba minorității poate fi limbă de instruire pentru unele discipline, celelalte fiind predate în limba oficială (învățământul bilingv);
- limba minoritară poate fi utilizată la studierea unor discipline particulare, cum ar limba și literatura maternă, toate celelalte obiecte fiind studiate în limba oficială.

Numeroase țări promovează forme de educație multilingvă. De obicei, acest lucru presupune că o parte a curriculumului este predată într-o altă limbă decât limba maternă, sau o disciplină de studiu este predată într-o altă limbă decât limba maternă ș.a. În ultimii ani, această abordare, numită și **Învățarea integrată a conținutului și limbii - ÎICL** (*Content and Language Integrated Learning*, CLIL, cf. Marsh & Marsland 1999) se aplică pe larg în diferite țări.

Termenii *educație multilingvă* și *CLIL* vor fi folosiți pentru a desemna forma de educație vizînd însușirea unei discipline de studiu în limba română pentru elevii alolingvi.

Datorită eficienței și capacității de a-i motiva pe elevi (dar și pe părinți), învățarea unei limbi străine bazată pe conținuturile unei discipline de studiu reprezintă pentru Uniunea Europeană o zonă prioritară a planului de acțiune pentru promovarea învățării limbilor străine (limbilor-țintă) și a diversității lingvistice. În țările europene precum Marea Britanie, Italia, Franța, Spania, Slovenia, România ș.a. se folosește pe larg metoda CLIL. În țările menționate ea se practică pe larg la diferite discipline precum: matematica, chimia, geografia, istoria etc. Metoda CLIL funcționează cu succes în liceele bilingve din majoritatea țărilor europene, dar este încă foarte puțin aplicată în Republica Moldova.

Începînd cu anul 1998, au existat inițiative de implementare a unor proiecte răslețe ce țin de studierea aprofundată a limbii române de către alolingvi. Abia în 2009 a fost inițiat un proiect în care se pune **problema studierii de către elevii alolingvi a unor discipline în limba română**. La momentul actual sînt încă puțini elevi care studiază în acest format. Cu toate acestea, unii profesori obțin deja rezultate demne de urmat, fiind susținuți de managerii școlari, de părinți și, nu în ultimul rînd, de elevi.

Este important de a întreprinde activități pentru diminuarea îndoelii și nesiguranței sau chiar fricii din partea părinților și elevilor privind calitatea însușirii disciplinei de studiu, informarea minuțioasă a părinților, elevilor, a administrației instituțiilor, a profesorilor etc. despre avantajele educației multilingve și a perspectivei elevilor de obținere a studiilor profesionale și de angajare în cîmpul muncii. Instruirea multilingvă oferă posibilitatea de a învăța limba de stat într-un context autentic de învățare, ceea ce creează pe viitor posibilități largi de dezvoltare a carierei profesionale, contribuind și la o integrare socială cu succes.

Conexiunile valorilor fundamentale cu cadrul curricular al limbii române pentru alolingvi sînt primordiale. Însușirea valorilor educației multilingve (cunoașterea limbii materne; a limbii oficiale și prin predarea unor discipline în limba română; a limbilor străine; acceptarea și respectarea diferențelor lingvistice și a celor culturale; conștiința lingvistică etc.) oferă copiilor alolingvi șanse suplimentare de integrare socială și profesională eficientă.

Participanții la promovarea și implementarea educației multilingve conștientizează că este vorba despre o activitate importantă: pentru ca această educație să fie de succes, sînt necesare nu doar **programe educaționale și resurse materiale**, dar în mod special **promovarea / popularizarea în societate a nevoii de comunicare, a priorităților de stăpînire a două sau mai multe limbi**, deoarece *motivația pozitivă începe în familie*. Familia nu doar dezvoltă o atitudine pozitivă față de limba maternă, dar își învață copiii să fie toleranți față de alte culturi, să înțeleagă / să conștientizeze importanța cunoașterii limbii țării în care trăiește.

Urmînd experiența diferitor țări, este necesară **elaborarea și instituționalizarea mai multor variante de implementare a educației multilingve**, care să fie aprobate prin cadrul legal. Planul de învățămînt urmează să stabilească modelele propuse de Ministerul Educației, iar fiecare instituție de învățămînt își va putea alege unul dintre modele sau să-și creeze propriul model.

3.2. Rezultate ale experimentului de predare a unor discipline în limba română

Proiectul educațional ”Integrarea sociolingvistică a elevilor alolingvi prin extinderea numărului de discipline școlare studiate în limba română” a fost inițiat în 2011 de către Ministerul Educației al Republicii Moldova. Experimentul s-a realizat în 32 de instituții preuniversitare de învățămînt (Figura 5.) Actualmente, 64 de profesori predau 8 discipline școlare în limba română (Figura 6). Beneficiază de instruire cca 3000 de elevi din 168 de clase cu instruire în limbile minorităților naționale.

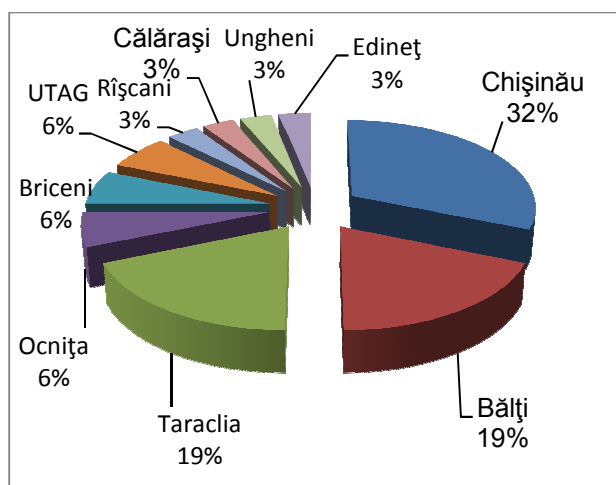

Figura 5. Raioanele participante în proiect

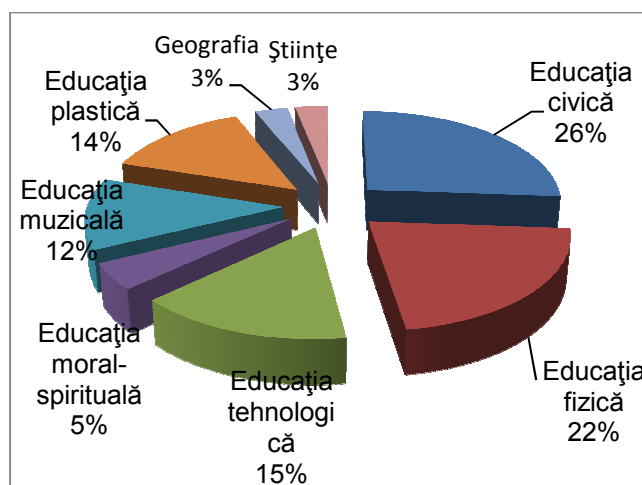

Figura 6. Distribuția elevilor pe disciplinele predate

Pentru studierea și promovarea metodei CLIL, sînt necesare alocații financiare pentru:

- organizarea stagiilor de formare a cadrelor didactice privind esența / algoritmul metodei;
- organizarea seminarelor cu asistență la orele model ale colegilor cu experiență;
- monitorizarea sistematică a activității instituțiilor care aplică abordarea respectivă;
- asigurarea profesorilor cu literatură metodică și mijloace tehnice;
- stagii de formare/schimb de experiență a membrilor grupului de lucru în țările, în aplicarea instruirii multilingve a fost una de succes (Țările Baltice, Elveția, Ungaria, Finlanda, Olanda etc.).

Extinderea numărului de instituții / clase în care s-ar preda unele discipline școlare în limba română ar oferi ulterior mai multe șanse elevilor alolingvi: un nivel mai bun de competență, rezultate mai bune în cadrul examenelor, posibilitatea de a însuși o profesie în limba română, lărgirea ariei de încadrare în câmpul muncii, dar și de a se simți confortabil în mediul lingvistic al Republicii Moldova. Monitorizarea instituțiilor implicate în acest proces se va realiza atât prin organizarea seminarelor de formare cu participarea profesorilor experimentați, cât și prin vizitele sistematice în școli.

3.3. Dezvoltarea resurselor umane în domeniul aplicării metodologiei CLIL

Pentru a putea stăpâni câteva limbi, este necesară asigurarea unui număr de condiții prealabile. Este oportun ca profesorii să aibă pregătirea inițială corespunzătoare pentru a realiza învățarea limbilor cât mai timpuriu. Experiențele internaționale recomandă ca metoda să se aplice începând cu instituțiile de educație timpurie, dar și tradițional, ca disciplină școlară, în clasele I-XII.

Abordarea CLIL implică o anumită reorganizare a activității instituțiilor de învățământ preuniversitar, dar și o redimensionare a formării continue a profesorilor: însușirea / cunoașterea limbii române de către toți profesorii, indiferent de specialitate (în conformitate cu prevederile legale nou stabilite); abilitatea de predare a disciplinei nonlingvistice integrată cu limba română (predată în limba română) etc.

Profesorii, părinții, elevii – întreaga societate trebuie să devină conștientă de necesitatea învățării de timpuriu a limbilor, inclusiv a limbilor străine, precum și de avantajele acestei metode de însușire a limbilor.

3.4. Asigurarea procesului educațional în baza metodologiei CLIL cu materiale didactice și metodologice

Modelele de implementare a învățării integrate a conținuturilor disciplinare și a limbii române trebuie să fie sprijinite prin instrumentariul necesar, adică materiale didactice și metodologice necesare. Este imperios necesară preluarea și traducerea, în cazul disponibilității, sau elaborarea și editarea unor **ghiduri metodologice de implementare a curriculumului disciplinar care să dirijeze procesul de predare a disciplinei în limba română prin recomandări concrete și practice**. Sînt necesare **materiale didactice complementare manualelor**, care să faciliteze învățarea: fișe ilustrative, jocuri didactice, dicționare bilingve etc.

3.5. Asigurarea formării inițiale pentru implementarea metodologiei CLIL

Pentru a asigura instruirea inițială privind implementarea metodologiei CLIL, sînt **necesare cursuri pentru implementarea metodologiei respective în cadrul studiilor de licență și, funcție de necesitate, inițierea unui program de studii de masterat** pentru pregătirea specialiștilor în domeniul metodologiei CLIL.

3.6 Asigurarea formării continue a profesorilor pentru implementarea metodologiei CLIL

Este imperios necesară **elaborarea și diversificarea programelor de formare continuă în predarea disciplinelor nonlingvistice în limba română** și sprijinirea organizării stagiilor de formare de către instituțiile prestatoare de servicii de formare continuă. Extinderea posibilităților de monitorizare a proiectului inițiat poate avea loc prin instituirea unor **centre zonale de mentorat** în metodologia CLIL (Chișinău, Bălți,, UTAG).

4. PROBLEME PRIVIND NECESITATEA EXTINDERII MEDIULUI DE COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ PENTRU ELEVII ALOLINGVI

4.1. Promovarea activităților extrașcolare în vederea extinderii mediului de comunicare în afara lecțiilor, în cadrul instituției de învățământ și pe plan național

Mediul lingvistic și *ambianța culturală* sînt două componente esențiale ale procesului de însușire a unei limbi nonmaterne. Relația dintre *limbă* și *cultură* este una primordială, deoarece achiziția unei limbi nu poate fi concepută fără a se lua în considerare aspectul cultural, teritoriul definit din punct de vedere geografic, istoric și cultural, unde se manifestă social absolutul. Mediul lingvistic oferă posibilitatea tuturor celor care învață să-și valorifice experiența lingvistică.

Învățarea limbii poate fi realizată atît formal cît și nonformal. Avantajele *învățării formale și nonformale* (activități zilnice, săptămînale etc.) nu trebuie neglijate. Lipsa de comunicare a alolingvilor în limba română în activitățile zilnice, legate de viața de familie sau timpul liber confirmă importanța extinderii mediului de comunicare în limba română în afara lecțiilor propriu-zise de limba română. În cadrul instituției, poate fi asigurată suplimentarea cu activități extrașcolare, cursuri opționale, cercuri pe interese sau proiecte ale copiilor, deoarece mediul, în cele mai multe cazuri, favorizează cunoașterea limbii române, fiind unul dintre factorii decisivi. Dat fiind însă faptul relativei izolării spațiale a unor comunități (locuite compact de ucraineni, găgăuzi, bulgari etc.), comunicarea în școală este extrem de utilă. În cazul orașelor mari (Chișinău, Bălți), școlile cu predare în limba rusă își creează o rețea proprie și nu se intersectează decît rareori, în cadrul unor concursuri la disciplinele școlare, cu cele cu predare în limba română.

Menționăm că planul-cadru oferă ore opționale și activități extracurriculare care sînt adaptate de profesor la capacitățile individuale ale elevilor și se realizează diferențiat, funcție de nevoile lor de comunicare. Dar e nevoie de un efort mai susținut. Situația s-ar putea *ameliora*, dacă elevii ar participa la mult mai multe și mai variate activități **extracurriculare, realizate în limba română**. Deși oportunitatea de comunicare există, ea nu este realizată plenar și nu dă rezultatele scontate.

Extinderea mediului de comunicare în afara lecțiilor, pe plan național, poate fi realizat prin organizarea taberelor de odihnă cu program educațional în limba română; organizarea concursurilor naționale la limba română (altele decît olimpiadele); participarea la emisiuni radio/tv, excursii în diferite localități/țări în care se comunică în limba română, activități de voluntariat la casele de copii, spitale etc.

Promovarea parteneriatelor dintre școlile cu instruire în limba română și cele cu instruire în limbile minorităților naționale ar putea fi asigurată prin organizarea de proiecte comune de realizare a activităților cognitive, culturale, sportive etc..

4.2. Promovarea limbii române prin intermediul mass-media

Un rol important în promovarea limbii române îi revine mass-media. Prin materialele difuzate către consumatorii de informație, mass-media își îndeplinește funcțiile sale de bază: cea de informare și de formare a opiniilor. **Instituirea emisiunilor radiofonice și televizate** pentru elevii alolingvi și implicarea activă a acestora poate reprezenta un element motivațional semnificativ. O integrare cu succes se bazează și pe cunoașterea limbii de stat; pe împărtășirea valorilor comune; patriotism local, statal; posibilitatea păstrării valorilor etnice; statutul de cetățean și participarea la activitățile locale și cele statale. Realizarea acestor condiții poate și trebuie să fie susținută de mass-media prin informarea adecvată, prin **prezentarea exemplelor pozitive/ de succes în învățarea limbii române**, prin interviuri cu părinții, profesorii, elevii care au obținut succese remarcabile în școală, dar și după absolvirea acesteia .

5. CREȘTEREA OPORTUNITĂȚILOR PROFESIONALE PENTRU CADRELE DIDACTICE ALOLINGVE (PROFESORI DE ALTE DISCIPLINE) PRIN INTERMEDIUL FORMĂRII COMPETENȚELOR DE COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

5.1. Comunicarea eficientă în limba română

Comunicarea eficientă în limba română este importantă pentru sporirea oportunităților de colaborare și integrare în comunitatea educațională a fiecărui membru al acesteia. Din acest punct de vedere, este necesară acordarea sprijinului și a oportunităților de studiere a limbii române pentru managerii școlari și cadrele didactice de alte discipline. Redresarea situației în acest domeniu poate asigura condiții mai bune de activitate și avansare profesională pentru cadrele didactice aolingve, precum și o implicare mai activă a acestora în viața profesională. Cursurile de **studiere a limbii române, atât prin contact direct, cât și la distanță**, trebuie să fie oferite tuturor cadrelor didactice aolingve.

II. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PROGRAMULUI

Scopul Programului

Scopul Programului îl constituie asigurarea condițiilor pentru îmbunătățirea competențelor de comunicare în limba română ale copiilor și elevilor din instituțiile de instruire în limbile minorităților naționale.

Obiectivele generale

1. Promovarea și implementarea modelelor eficiente de învățare a limbii române în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale.
2. Îmbunătățirea calității procesului de predare-învățare-evaluare la disciplina *Limba și literatura română* în învățământul primar, gimnazial și liceal.
3. Facilitarea integrării sociolingvistice a elevilor aolingvi prin studierea unor discipline școlare în limba română.
4. Extinderea mediului lingvistic de comunicare în limba română prin intermediul activităților extrașcolare.
5. Creșterea oportunităților profesionale pentru cadrele didactice aolingve (profesori de alte discipline) prin intermediul formării competențelor de comunicare în limba română

III. OBIECTIVELE GENERALE ȘI OBIECTIVELE SPECIFICE. ACȚIUNI PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

Obiectiv general 1. Promovarea și implementarea modelelor eficiente de învățare a limbii române în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale.

Obiectiv specific 1.1. Dezvoltarea cadrului normativ și de politici.

Acțiuni

1.1.1 Analiza experiențelor existente de învățare a limbii române de către copiii alolingvi în instituțiile de educație timpurie (Chișinău, UTA Găgăuzia)

1.1.2. Elaborarea Concepției didactice pentru învățarea limbii române de către copiii alolingvi. Componenta *Limba română în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale*.

1.1.3. Elaborarea Curriculumului la limba română pentru grupa pregătitoare în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale.

Obiectiv specific 1.2. Asigurarea didactică și metodică a procesului de învățare a limbii române în instituțiile de educație timpurie.

Acțiuni

1.2.1. Elaborarea ghidului de implementare a Curriculumului la limba română pentru grupa pregătitoare în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale.

1.2.2. Elaborarea unui set de materiale diactice pentru studierea limbii române în grupa preăgtitoare: fișe de lucru/ auxiliare didactice, dicționare ilustrate.

1.2.3. Editarea setului de materiale diactice pentru studierea limbii române în grupa preăgtitoare: fișe de lucru/ auxiliare didactice, dicționare ilustrate.

1.2.4. Elaborarea materialelor audio și video pentru studierea limbii române în grupa pregătitoare.

1.2.5. Implementarea unui program de formare continuă a cadrelor didactice la metodică predării și învățării limbii române în instituțiile de educație timpurie.

Obiectiv general 2. Îmbunătățirea calității procesului de predare-învățare-evaluare la disciplina Limba și literatura română în învățământul primar, gimnazial și liceal

Obiectiv specific 2.1. Modernizarea documentelor curriculare în vederea racordării la instrumentele de politică lingvistică europene

Acțiuni

2.1.1. Elaborarea Concepției didactice pentru predarea și învățarea limbii române de către elevii alolingvi, în corespundere cu Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL). Componenta *Limba și literatura română* în școlile cu instruire în limbile minorităților naționale.

2.1.2. Actualizarea Standardelor de eficiență a învățării pentru disciplina *Limba și literatura română* pentru școlile cu instruire în limbile minorităților naționale, în corespundere cu CECRL și Concepția.

2.1.3. Modernizarea Curriculumului școlar la disciplina *Limba și literatura română* pentru școlile cu instruire în limbile minorităților naționale, în corespundere cu CECRL, Concepția și Standardele de eficiență a învățării.

Obiectiv specific 2.2. Eficientizarea sistemului de evaluare a competențelor de comunicare ale elevilor alolingvi

Acțiuni

2.2.1. Elaborarea unui ghid metodologic pentru realizarea evaluării formative în contexte autentice de învățare.

Obiectiv specific 2.3. Asigurarea procesului educațional cu manuale și suporturi curriculare în baza standardelor și a curriculumului modernizat.

Acțiuni

2.3.1. Elaborarea și editarea manualelor pentru clasele I-XII la limba și literatura română pentru instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale, în baza curriculumului modernizat în corespundere cu CECRL.

2.3.2. Elaborarea auxiliarelor didactice la limba și literatura română pentru instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale, în baza curriculumului modernizat în corespundere cu CECRL.

2.3.3. Completarea bibliotecilor școlare din instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale cu literatură artistică, enciclopedii, dicționare, materiale audio și video în limba română, tehnica necesară (proiector, computer).

Obiectiv specific 2.4. Modernizarea programelor de formare inițială a cadrelor didactice

Acțiuni

2.4.1. Elaborarea unui Cadru de referință comun pentru toate instituțiile de învățământ superior privind formarea inițială a profesorilor de limba și literatura română pentru instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale. Corelarea cu Cadrul național al calificărilor privind formarea inițială a profesorilor de limba română ca limbă nonmaternă..

2.4.2. Evaluarea și actualizarea planurilor și programelor de formare inițială la *limba și literatura română* ca limbă nonmaternă.

2.4.3. Organizarea stagiilor de formare continuă pentru profesorii universitari specializați în metodică predării și învățării *Limbii și literaturii române* ca limbă nonmaternă, în vederea modernizării cursurilor respective.

Obiectiv specific 2.5. Modernizarea programelor de formare continuă a cadrelor didactice

Acțiuni

2.5.1. Elaborarea recomandărilor pentru diversificarea programelor de formare continuă funcție de nevoile de formare ale cadrelor didactice din învățământul general..

2.5.2. Implementarea programelor de formare continuă pentru profesorii de limba și literatura română din instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale (pentru ciclul primar, gimnazial și liceal) în vederea modernizării procesului de învățare.

2.5.3. Completarea statelor de personal, în cadrul organelor locale de specialitate în domeniul învățământului (OLSDÎ), cu o unitate de specialist responsabil la limba și literatura română pentru instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale.

2.5.4. Implementarea unui program de formare pentru specialiștii responsabili la disciplină din cadrul OLSDÎ.

Obiectiv general 3. Facilitarea integrării sociolingvistice a elevilor alolingvi prin studierea unor discipline școlare în limba română.

Obiectiv specific 3.1. Asigurarea cadrului legal, normativ și de politici pentru facilitarea integrării sociolingvistice a elevilor alolingvi prin studierea unor discipline școlare în limba română.

Acțiuni

3.1.1. Analiza experienței internaționale și a modelelor de studiere a unor discipline școlare în limba de stat / într-o limbă nonmateră

3.1.2. Elaborarea și aprobarea propunerii de politici publice pentru integrarea modelelor de predare a unor discipline școlare în limba română în instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale.

3.1.3. Adaptarea Planului-cadru pentru instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale în vederea predării unor discipline nonlingvistice în limba română, în conformitate cu politica publică adoptată.

3.1.4. Elaborarea și aprobarea Hotărârii de Guvern *Cu privire la acordarea sporului salarial profesorilor care predau unele discipline școlare nonlingvistice în limba română în instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale.*

Obiectiv specific 3.2. Facilitarea procesului de implementare a modelelor de predare a unor discipline școlare în limba română

Acțiuni

3.2.1. Monitorizarea și evaluarea procesului de predare-învățare a disciplinelor predate în limba română în instituțiile implicate.

3.2.2. Monitorizarea elaborării și aprobarea planurilor individuale de activitate a instituțiilor implicate în proiect.

3.2.3. Organizarea seminarelor de evaluare a proiectului cu participarea profesorilor din școlile implicate.

Obiectiv specific 3.3. Dezvoltarea resurselor umane în domeniul predării disciplinelor nonlingvistice în limba română prin aplicarea metodologiei CLIL (Content and Language Integrated Learning - Învățarea integrată a conținutului și limbii)

Acțiuni

3.3.1. Pregătirea unui grup de formatori naționali în domeniul metodologiei CLIL (Învățarea integrată a conținutului și limbii) cu implicarea specialiștilor din alte țări.

3.3.2. Instruirea unui grup de formatori locali în domeniul metodologiei CLIL.

3.3.3. Organizarea programelor de formare continuă a profesorilor alolingvi încadrați în predarea unor discipline nonlingvistice în limba română.

3.3.4. Instituirea a 3 centre de mentorat în metodologia CLIL (Chișinău, Bălți, UTAG).

3.3.5. Elaborarea cursurilor de instruire pentru formarea inițială la nivel de studii licență pregătirea specialiștilor în domeniul metodologiei CLIL..

3.3.6. Inițierea unui program de studii de masterat pentru pregătirea specialiștilor în domeniul metodologiei CLIL.

Obiectiv specific 3.4. Asigurarea cu materiale didactice și metodologice a procesului de predare a unor discipline nonlingvistice în limba română (CLIL)

Acțiuni

3.4.1. Elaborarea auxiliarelor didactice / fișelor de lucru și ghidurilor metodologice pentru 8 discipline în limba română.

3.4.2. Editarea auxiliarelor didactice / fișelor de lucru și ghidurilor metodologice pentru 8 discipline în limba română.

Obiectiv specific 3.5. Promovarea studierii unor discipline opționale în limba română în instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale

3.5.1. Elaborarea și aprobarea curricula pentru discipline opționale în limba română.

3.5.2. Organizarea programelor de formare continuă pentru cadrele didactice care vor preda discipline opționale în limba română.

Obiectiv general 4: Extinderea mediului lingvistic de comunicare în limba română prin activități extrașcolare.

Obiectiv specific 4.1. Promovarea activităților extrașcolare în vederea extinderii mediului de comunicare în afara lecțiilor de limba română

Acțiuni

4.1.1. Organizarea concursurilor extrașcolare în limba română în instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale, la nivel local și național.

4.1.2. Organizarea taberelor de odihnă cu program educațional complex de imersiune în limba română pentru elevii alolingvi.

4.1.3. Organizarea concursurilor de proiecte de parteneriat între instituțiile cu instruire în limbile română și în limbile minorităților naționale (activități cognitive, culturale, sportive etc.).

Obiectiv specific 4.2. Promovarea interesului și motivației pentru studierea limbii române prin intermediul mass-media.

Acțiuni

4.2.1. Promovarea modelelor de succes în domeniul predării-învățării limbii române prin intermediul canalelor de televiziune, radio și presa scrisă.

4.2.2. Organizarea concursurilor radiofonice și televizate pentru elevii alolingvi.

Obiectiv general 5. Creșterea oportunităților profesionale pentru cadrele didactice alolingve (profesori de alte discipline) prin intermediul formării competențelor de comunicare în limba română

Obiectiv specific 5.1. Asigurarea condițiilor pentru formarea competențelor de comunicare în limba română ale cadrelor didactice alolingve

Acțiuni

5.1.1. Organizarea cursurilor de studiere prin contact direct a limbii române pentru cadrele didactice și manageriale alolingve.

5.1.2. Sprijinirea inițiativelor de instruire la distanță pentru studierea limbii române pentru cadrele didactice și manageriale alolingve.

IV. REZULTATE SCURTATE. INDICATORI DE PROGRES ȘI PERFORMANȚĂ

În relație directă cu obiectivele trasate, rezultatele Programului vor viza: modificări ale cadrului legal și normativ aprobate, Concepție didactică a disciplinei aprobată, documente de politici curriculare aprobate la Consiliul Național pentru Curriculum, aprobarea politicii publice, Planul-cadru ajustat și aprobat, Curriculumul pentru învățarea limbii române în instituțiile de educație timpurie și Curriculumul școlar modernizat editat și repartizat în instituțiile cu instruire în limbile minorităților, Standarde actualizate, ghiduri metodologice elaborate, aprobate și editate, materiale auxiliare elaborate, materiale audio/video elaborate, programe și cadru de referință pentru formarea inițială elaborate, aprobate și implementate, cadre didactice instruite, biblioteci dotate cu materiale, specialiști și cadre didactice formate, cursuri de formare continuă aprobate și implementate, centre de instruire și mentorat instituite, cursuri de limba română pentru cadrele didactice alolingve implementate.

Indicatorii de progres și performanță vor include:

- Îmbunătățirea cadrului legal și normativ pentru sporirea calității procesului de învățare a limbii române în instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale.
- Elaborarea și editarea Concepției didactice a învățării limbii române, a curriculumului și a materialelor didactice și metodologice pe niveluri de învățământ.
- Modernizarea curriculumului școlar la limba și literatura română în instituțiile cu instruire în limbile minorităților, în corespundere cu CECRL, Concepția didactică a disciplinei și Standardele actualizate de eficiență a învățării.
- Îmbunătățirea competențelor de comunicare ale elevilor alolingvi în limba română, demonstrată prin progresul realizat în cadrul evaluărilor naționale după clasa IV, IX și XII.
- Nr de programe de formare oferite cadrelor didactice.
- Nr de profesori care au beneficiat de programe de formare, inclusiv privind metodologia CLIL.
- Gradul de satisfacție al beneficiarilor programelor de formare.
- Modernizarea Planului-cadru în vederea încorporării modelelor de însușire a limbii române prin intermediul disciplinelor nonlingvistice.
- Nr de activități extrașcolare în vederea extinderii mediului de comunicare în afara lecțiilor, pe plan național.
- Nr de parteneriate realizate între instituțiile educaționale.
- Centre de mentorat instituite.
- Gradul de asigurare cu literatură artistică, de referință, didactică și metodologică a instituțiilor cu instruire în limbile minorităților național.
- Nr de programe / cursuri de învățare a limbii române oferite cadrelor didactice și manageriale alolingve.
- Nr de profesori și manageri care au beneficiat de programe / cursuri.
- Gradul de satisfacție al beneficiarilor programelor / cursurilor.
- Îmbunătățirea competențelor de comunicare în limba română ale cadrelor didactice și manageriale alolingve, demonstrată prin progresul realizat în cadrul evaluărilor pe final de programe / cursuri.

V. ETAPELE ȘI TERMENELE DE IMPLEMENTARE

Programul va fi implementat în perioada 2016-2020, în conformitate cu Planul de acțiuni anexat. Funcție de progresele înregistrate sau de eventualele decalări ale termenelor de realizare a activităților, Planul de acțiuni va fi actualizat anual.

VI. INSTITUȚIILE RESPONSABILE PENTRU IMPLEMENTARE

Responsabilitatea principală pentru implementarea obiectivelor și acțiunilor specificate în Program este a Ministerului Educației. Ministerul Educației va asigura implicarea, în conformitate cu Planul de acțiuni, a instituțiilor competente: Organele locale de specialitate în domeniul învățământului (OLSDÎ), instituțiile de formare inițială, prestatorii de servicii educaționale, partenerii din mediul organizațiilor neguvernamentale, partenerii media și donatorii locali și internaționali.

VII. ESTIMAREA GENERALĂ A COSTURILOR

Bugetul pentru Program, actualmente proiectat în Cadrul bugetar pe termen mediu pe anii 2016-2018, se constituie după cum urmează:

Acțiunile bugetate	Cadrul bugetar pe termen mediu, mii lei			Program bugetar
	2016	2017	2018	
Programul național pentru îmbunătățirea calității învățării limbii române în instituțiile de învățământ general cu instruire în limbile minorităților naționale.	605,6	579,4	512,9	Servicii generale în educație

Costurile necesare de implementare ale Programului sînt mult mai mari și vor fi estimate de către Ministerul Educației în procesul de planificare, atît la elaborarea Cadrului bugetar pe termen mediu și a programelor bugetare pe următoarele perioade, precum și în procesul de prioritizare a solicitărilor de finanțare către partenerii de dezvoltare. Finanțarea va fi efectuată de la bugetul de stat, bugetele locale, precum și prin atragerea de granturi, sponsorizări și alte surse legale.

VIII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI. PROCEDURI DE RAPORTARE

În contextul implementării prezentului Program, va fi desfășurat procesul de monitorizare a realizării acțiunilor și de evaluare a rezultatelor obținute.

Ministerul Educației va coordona toate acțiunile prevăzute în Program. Monitorizarea implementării se va face permanent. Anual, Ministerul Educației va publica rapoarte succinte de evaluare. Rapoartele vor analiza progresul realizat în implementarea Programului și vor conține recomandările necesare pentru ajustarea, funcție de necesitate, a Planului de acțiuni.

Pe finalul perioadei de implementare, Ministerul Educației va elabora un raport detaliat de evaluare a gradului de atingere a obiectivelor prevăzute de Program și a nivelului de realizare a acțiunilor preconizate. Gradul de atingere a rezultatelor scontate va fi evaluat în baza indicatorilor de progres și performanță. Raportul va prezenta proiectul de Program și Plan de acțiuni pentru următorii 5 ani, 2021-2025.

Planul de acțiuni pentru realizarea programului este prezentat în anexă.

Anexa 1. PLANUL DE ACȚIUNI

privind implementarea Programului Național pentru îmbunătățirea calității învățării limbii române în instituțiile de învățământ general cu instruire în limbile minorităților naționale pentru anii 2016-2020

Scopul programului:

Asigurarea condițiilor pentru îmbunătățirea competențelor de comunicare în limba română ale copiilor și elevilor din instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale.

Obiective generale :

- Promovarea și implementarea modelelor eficiente de învățare a limbii române în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale.
- Îmbunătățirea calității procesului de predare-învățare-evaluare la disciplina Limba și literatura română în învățământul primar, gimnazial și liceal.
- Facilitarea integrării sociolingvistice a elevilor alolingvi prin învățarea unor discipline școlare în limba română.
- Extinderea mediului lingvistic de comunicare în limba română prin intermediul activităților extrașcolare.
- Creșterea oportunităților profesionale pentru cadrele didactice alolingve (profesori de alte discipline) prin intermediul formării competențelor de comunicare în limba română.

Nr. crt.	Acțiuni	Instituții responsabile	Termene de realizare	Costuri, MDL					Indicatori de performanță
				5	6	7	8	9	
1	2	3	4	2016	2017	2018	2019	2020	
Obiectivul general 1. Promovarea și implementarea modelelor eficiente de învățare a limbii române în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale.									
Obiectivul specific 1.1. Dezvoltarea cadrului normativ și de politici.									
1.1.1.	Analiza experiențelor existente de învățare a limbii române de către copiii alolingvi în instituțiile de educație timpurie (Chișinău, UTA Găgăuzia)	Ministerul Educației Prestatori servicii	Trimestrul I-II, 2016	10000					Document analitic cu recomandări
1.1.2.	Elaborarea Concepției didactice	Ministerul	Trimestrul I-II,	10000					Document

	pentru predarea și învățarea limbii române de către alolingvi. Componenta Limba română în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale.	Educației Prestatori servicii	2016						aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum
1.1.3.	Elaborarea Curriculumului la limba română pentru grupa pregătitoare în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale.	Ministerul Educației Prestatori servicii	Trimestrele II- III, 2016	20000					Document aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum
Obiectiv specific 1.2. Asigurarea didactică și metodică a procesului de învățare a limbii române în instituțiile de educație timpurie!									
1.2.1.	Elaborarea ghidului de implementare a curriculumului la limba română pentru grupa pregătitoare în instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale.	Ministerul Educației Prestatori servicii	Trimestrele I- II, 2017		20000				Ghid metodologic aprobat
1.2.2.	Elaborarea unui set de materiale diactice pentru studierea limbii române în grupa pregătitoare: fișe de lucru/ auxiliare didactice, dicționare ilustrate.	Ministerul Educației Prestatori servicii	Trimestrele IV, 2017 – IV, 2018		50000	50000			Materiale didactice elaborate
1.2.3.	Editarea materialelor didactice pentru studierea limbii române în grupa pregătitoare: fișe de lucru/ auxiliare didactice, dicționare ilustrate.	Ministerul Educației Prestatori servicii	Trimestrele I- IV, 2018-IV, 2019			100000	100000		Materiale didactice editate
1.2.4.	Elaborarea materialelor audio și video pentru studierea limbii române în grupa pregătitoare.	Ministerul Educației Prestatori servicii	Trimestrele I- IV, 2018-IV, 2019			100000 Donatori	100000 Donatori		Material audio/video elaborat

1.2.5.	Implementarea unui program de formare continuă a a cadrelor didactice la metodica predării și învățării limbii române în instituțiile de educație timpurie.	Ministerul Educației Prestatori servicii	Trimestrul III-IV, 2017		200000				Programe elaborate și aprobate. Cca 200 cadre didactice instruite
Obiectiv general 2. Îmbunătățirea calității procesului de predare-învățare-evaluare la disciplina <i>Limba și literatura română</i> în învățământul primar, gimnazial și liceal.									
Obiectiv specific 2.1. Modernizarea documentelor curriculare în vederea racordării la instrumentele de politică lingvistică europene.									
2.1.1.	Elaborarea Concepției didactice pentru predarea și învățarea limbii române de către elevii alolingvi, în corespundere cu Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL). Componenta <i>Limba și literatura română în școlile cu instruire în limbile minorităților naționale</i> .	Ministerul Educației Prestări servicii	Trimestrul I, 2016	10000					Concepție elaborată și aprobată
2.1.2.	Actualizarea Standardelor de eficiență a învățării la disciplina <i>Limba și literatura română</i> pentru școlile cu instruire în limbile minorităților naționale, în corespundere cu CECRL și Concepția.	Ministerul Educației Prestări servicii	Trimestrul II, 2016	10000					Standarde actualizate
2.1.3.	Modernizarea Curriculului școlar la disciplina Limba și literatura română pentru școlile cu instruire în limbile minorităților naționale, în corespundere cu CECRL, Concepția și Standardele de eficiență a învățării.	Ministerul Educației Grup de experți	Trimestrele III-IV, 2016	40000					Document aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum

Obiectiv specific 2.2. Eficientizarea sistemului de evaluare a competențelor de comunicare în limba română ale elevilor alolingvi.										
2.2.1.	Elaborarea unui ghid metodologic pentru realizarea evaluării formative în contexte autentice de învățare.	Prestări servicii	Trimestrele I-II, 2017		50000					Ghid metodologic elaborat și aprobat
Obiectiv specific 2.3. Asigurarea procesului educațional cu materiale și suporturi curriculare în baza standardelor și a curriculumului modernizat.										
2.3.1.	Elaborarea și editarea manualelor pentru clasele I-XII la limba și literatura română pentru instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale, în baza curriculumului modernizat în corespundere cu CECRL	Ministerul Educației Fondul de manuale Prestatori servicii editoriale	Începînd cu trimestrul I, 2017, anual, conform planului Fondului de manuale		Fondul de manuale	Fondul de manuale	Fondul de manuale	Fondul de manuale		Manuale elaborate și editate
2.3.2.	Elaborarea auxiliarelor didactice la limba română pentru instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale, în baza curriculumului modernizat în corespundere cu CECRL	Ministerul Educației Fondul de manuale Prestatori servicii editoriale	Începînd cu trimestrul I, 2017, anual, conform planului Fondului de manuale		Donatori	Donatori	Donatori	Donatori		Mmateriale didactice elaborate și editate
2.3.3	Completarea bibliotecilor școlare din instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale cu literatură artistică, enciclopedii, dicționare, materiale audio și video în limba română, tehnica necesară (proiector, computer).	Ministerul Educației Direcțiile generale raionale/ municipale învățămînt, tineret și sport	Anual	Donatori	Donatori	Donatori	Donatori	Donatori		Biblioteci dotate cu materiale și echipament.
Obiectiv specific 2.4. Modernizarea programelor de formare inițială a cadrelor didactice										
2.4.1.	Stabilirea unui Cadru de referință comun pentru formarea inițială a profesorilor de limba și literatura română pentru instiuțiile cu	Ministerul Educației, Universitățile abilitate cu	Trimestrul I, 2017							Cadru de referință stabilit și aprobat

	instruire în limbile minorităților naționale. Corelarea cu Cadrul național al calificărilor privind formarea inițială a profesorilor de limba română ca limbă nonmaternă.	formarea inițială a cadrelor didactice							
2.4.2.	Evaluarea și actualizarea planurilor și programelor pentru formare inițială la <i>Limba și literatura română</i> pentru instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale	Ministerul Educației, Universitățile abilitate cu formarea inițială a cadrelor didactice	Trimestrele I-II, 2017		30000				Recomandări elaborate, Planuri și programe actualizate
2.4.3.	Elaborarea Didacticii limbii și literaturii române ca limbă nonmaternă.	Ministerul Educației	Trimestrele II-III, 2017		Donatori				Material elaborat și aprobat
2.4.4.	Organizarea stagiilor de formare continuă pentru profesorii universitari specializați în metodică predării și învățării <i>Limbii și literaturii române</i> ca limbă nonmaternă, în vederea modernizării cursurilor respective.	Ministerul Educației Universitățile abilitate cu formarea inițială a cadrelor didactice	Anual, începând cu IV, 2017		Donatori	Donatori	Donatori	Donatori	Nr. de profesori formați Nr de programe organizate
Obiectiv specific 2.5. Modernizarea programelor de formare continuă a cadrelor didactice									
2.5.1.	Elaborarea recomandărilor pentru diversificarea programelor de formare continuă funcție de nevoile de formare ale cadrelor didactice din învățământul general.	Ministerul Educației Instituțiile prestatoare de servicii de formare continuă	Începând cu trimestrul II, 2016 – anual	5000	5000	5000	5000	5000	Recomandări elaborate Programe actualizate

2.5.2.	Implementarea programelor de formare continuă pentru profesorii de limba și literatura română din instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale (pentru ciclul primar, gimnazial și liceal) în vederea modernizării procesului de învățare.	Ministerul Educației Instituțiile prestatoare de servicii de formare continuă	Trimestrele II-IV, 2017 , anual		100000 Donatori	100000 Donatori	100000 Donatori	100000 Donatori	Cca 200 de cadre didactice instruite anual
2.5.3.	Completarea statelor de personal, în cadrul organelor locale de specialitate în domeniul învățământului (OLSDÎ), cu o unitate de specialist responsabil la limba și literatura română pentru instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale.	Ministerul Educației OLSDÎ	Trimestrul III, 2016						Nr. de specialiști angajați
2.5.4.	Implementarea unui program de formare pentru specialiștii responsabili la disciplină din cadrul (OLSDÎ).	Ministerul Educației Prestatori servicii formare continuă, OLSDÎ	Trimestrul III, 2016 Trimestrul III, 2017	50000	50000				Nr. de specialiști formați

Obiectiv general 3. Facilitarea integrării sociolingvistice a elevilor alolingvi prin studierea unor discipline școlare în limba română.

Obiectiv specific 3.1. Asigurarea cadrului legal, normativ și de politici pentru facilitarea ntegrării sociolingvistice a elevilor alolingvi prin studierea unor discipline școlare în limba română.

3.1.1.	Analiza experienței internaționale și a modelelor de studiere a unor discipline școlare în limba de stat / într-o limbă nonmateră	Ministerul Educației Experți	Trimestrul II 2016						Analiza efectuată
3.1.2.	Elaborarea și aprobarea propunerii de politici publice pentru integrarea modelelor de predare a	Ministerul Educației Experți	Trimestrul IV, 2016	50000					Propuneri elaborate.

	unor discipline școlare în limba română în instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale.								
3.1.3.	Adaptarea Planului-cadru pentru instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale în vederea predării unor discipline nonlingvistice în limba română.	Ministerul Educației	Trimestrele I-II, 2017						Plan-cadru adaptat și aprobat
3.1.4.	Elaborarea și aprobarea Hotărârii de Guvern <i>Cu privire la acordarea sporului salarial profesorilor care predau unele discipline școlare nonlingvistice în limba română în instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale.</i>	Ministerul Educației Guvernul RM	Trimestru I, 2017						Hotărâre elaborată și aprobată
Obiectiv specific 3.2. Facilitarea procesului de implementare a modelelor de predare a unor discipline școlare în limba română									
3.2.1.	Monitorizarea și evaluarea procesului de predare-învățare a disciplinelor predate în limba română în instituțiile implicate.	Ministerul Educației	Anual	50000	50000	50000	50000	50000	Raport prezentat
3.2.2.	Monitorizarea elaborării și aprobarea planurilor individuale de activitate a instituțiilor implicate în proiect.	Ministerul Educației	Anual, trimestrul III						Includerea a 5 instituții Planuri aprobate
3.2.3.	Organizarea seminarelor de evaluare a proiectului cu participarea profesorilor din școlile implicate.	Ministerul Educației	Anual, trimestrul III-IV	30000	30000	30000	30000	30000	Seminare organizate Raport anual
Obiectiv specific 3.3. Dezvoltarea resurselor umane în domeniul predării disciplinelor nonlingvistice în limba română prin aplicării metodologiei CLIL (Content and Language Integrated Learning - Învățarea integrată a conținutului și limbii)									
3.3.1.	Pregătirea unui grup de formatori naționali în domeniul	Ministerul Educației	Trimestrele II-III, 2017		Donatori				20 de specialiști

	metodologiei CLIL (Învățarea integrată a conținutului și limbii) cu implicarea specialiștilor din alte țări.	Experți internaționali							formați
3.3.2.	Instruirea unui grup de formatori locali în domeniul metodologiei CLIL.		Trimestrele III-IV, 2017		Donatori				
3.3.3	Organizarea programelor de formare continuă a profesorilor alolingvi încadrați în predarea unor discipline nonlingvistice în limba română.	Ministerul Educației	Anual	70000 Donatori	50000 Donatori	50000 Donatori	50000 Donatori	50000 Donatori	Cadre didactice formate din instituțiile implicate
3.3.4	Instituirea a 3 centre de mentorat în metodologia CLIL (Chișinău, Bălți, UTAG).	Ministerul Educației, APL, OLSDÎ	Trimestrele II, 2018-2020			Donatori	Donatori	Donatori	3 centre dotate cu materiale și echipament
3.3.5.	Elaborarea și implementarea cursurilor de instruire pentru formarea inițială la nivel de studii de licență pentru pregătirea specialiștilor în domeniul metodologiei CLIL.	Ministerul Educației UPS „Ion Creangă” din Chișinău	Elaborare - Trimestrele III-IV, 2017 Implementare - 2018						Document elaborat și aprobat
3.3.6.	Inițierea și implementarea unui program de studii de masterat pentru pregătirea specialiștilor în domeniul metodologiei CLIL	Ministerul Educației UPS Ion Creangă	Trimestrele III-IV, 2017 Implementare - 2018						
Obiectiv specific 3.4. Asigurarea cu materiale didactice și metodologice a procesului de predare a unor discipline nonlingvistice în limba română (CLIL)									
3.4.1.	Elaborarea auxiliarelor didactice / fișelor de lucru și ghidurilor metodologice pentru disciplinele predate în limba română.	Ministerul Educației Prestări servicii	Anual	50000	50000	50000	50000	50000	Materiale elaborate
3.4.2.	Editarea auxiliarelor didactice /	Ministerul	Trimestrele						Materiale

	fișelor de lucru și ghidurilor metodologice pentru disciplinele predate în limba română.	Educației Prestări servicii	III-IV, 2017		Donatori	Donatori	Donatori	Donatori	editate
Obiectiv specific 3.5. P Promovarea studierii unor discipline opționale în limba română în instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale									
3.5.1.	Elaborarea și aprobarea curricula pentru discipline opționale în limba română.	Catedrele metodice din instituții Ministerul Educației	Anual						Curricula elaborate și aprobate
3.5.2.	Organizarea programelor de formare continuă pentru cadrele didactice care vor preda discipline opționale în limba română.	Catedrele metodice din instituții Ministerul Educației Prestatori de servicii formare continuă	Anual, din 2017		Donatori	Donatori	Donatori	Donatori	Activități desfășurate
Obiectiv general 4. Extinderea mediului lingvistic de comunicare în limba română prin activități extrașcolare.									
Obiectiv specific 4.1. Promovarea activităților extrașcolare în vederea extinderii mediului de comunicare în afara lecțiilor.									
4.1.1.	Organizarea concursurilor extrașcolare în limba română în instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale, la nivel local și național.	Catedrele metodice din instituții Ministerul Educației	Anual	50000	50000	50000	50000	50000	Activități desfășurate
4.1.2.	Organizarea taberelor de odihnă cu program educațional complex de imersiune în limba română pentru elevii alolingvi.	Ministerul Educației	Anual		100000 Donatori	100000 Donatori	100000 Donatori	100000 Donatori	Cca 200 elevi anual
4.1.3.	Organizarea concursurilor de proiecte de parteneriat între instituțiile cu instruire în limbile	OLSDÎ, Ministerul Educației	Anual	100000 Donatori	100000 Donatori	100000 Donatori	100000 Donatori	100000 Donatori	

	română și în limbile minorităților naționale (activități cognitive, culturale, sportive etc.).								
Obiectiv specific 4.2. Promovarea experiențelor de succes în învățarea limbii române.									
4.2.1.	Promovarea experiențelor de succes în domeniul predării-învățării limbii române prin intermediul canalelor de televiziune, radio și presa scrisă.	Ministerul Educației, Organizații media	Anual	50000	50000	50000	50000	50000	Experiențe promovate Nr de acțiuni și evenimente media
4.2.2.	Organizarea concursurilor radiofonice și televizate pentru elevii alolingvi	Ministerul Educației, Organizații media							
Obiectiv general 5. Creșterea oportunităților profesionale pentru cadrele didactice alolingve (profesori de alte discipline) prin intermediul formării competențelor de comunicare în limba română									
Obiectiv specific 5.1. Asigurarea condițiilor pentru formarea competențelor de comunicare în limba română pentru cadrele didactice alolingve.									
5.1.1.	Organizarea cursurilor de studiere a limbii române pentru cadrele didactice și manageriale alolingve.	Ministerul Educației, Organizațiile prestatoare de servicii	Anual	Donatori	Donatori	Donatori	Donatori	Donatori	Nr de persoane instruite Nr de progr. organizate
5.1.2.	Sprijinirea inițiativelor de instruire la distanță pentru studierea limbii române, pentru cadrele didactice și manageriale alolingve.	Ministerul Educației, Organizațiile prestatoare de servicii	Anual	Donatori	Donatori	Donatori	Donatori	Donatori	Nr de persoane instruite Nr de progr. organizate
				605000	885000	790000	785000	585000	

Costurile necesare de implementare ale Programului sînt mult mai mari și vor fi estimate de către Ministerul Educației în procesul de planificare, afît la elaborarea Cadrului bugetar pe termen mediu și a programelor bugetare pe următoarele perioade, precum și în procesul de prioritizare a solicitărilor de finanțare către partenerii de dezvoltare. Finanțarea va fi efectuată de la bugetul de stat, bugetele locale, precum și prin atragerea de granturi, sponsorizări și alte surse legale.